

Haridus- ja noorteprogramm 2021-2024

Tulemusvaldkond	Haridus / Tark ja tegus rahvas
Tulemusvaldkonna eesmärk	Eesti inimestel on teadmised, oskused ja hoiakud, mis võimaldavad teostada end isiklikus elus, töös ja ühiskonnas ning toetavad Eesti elu edendamist ja üleilmset säästvat arengut. Noore avarad arenguvõimalused, turvatunne ja kindel tugi loovad Eestit, mida noor tahab edasi viia.
Valdkonna arengukava	Haridusvaldkonna arengukava 2021-2035, Noortevaldkonna arengukava 2021-2035 (koostamisel)

Programmi eesmärk: Eesti inimestel on teadmised, oskused ja hoiakud, mis võimaldavad teostada end isiklikus elus, töös ja ühiskonnas ning toetavad Eesti elu edendamist ja üleilmset säästvat arengut. Noore avarad arenguvõimalused, turvatunne ja kindel tugi loovad Eestit, mida noor tahab edasi viia.

Programmi koguelarve

	2021	2022	2023	2024
	RES 2021-2024			
Programmi kogukulud* ja investeeringud (tuhandetes eurodes)	571 967	555 252	533 214	485 216

* kuludes ei ole arvestatud amortisatsiooni ja finantstehinguid

Olukorra lühianalüüs

Laste osalus alushariduses on kõrge ja aasta-aastalt on suurenenud keelekümblesjate osakaal koolieelsetes lasteasutustes. Alushariduse õpetaja õppekavad on sisseastujate seas ühed populaarsemad.

Eesti põhiharidus on kõrge tulemuslikkusega ja ühtlasi tagab võrdsuse – Eesti põhikooliõpilaste oskused on rahvusvahelises võrdluses tipus kõigis kolmes uuritud valdkonnas: matemaatikas, lugemises ja loodusteadustes. Samuti on põhikooliõpetajatel head IKT baasoskused.

Pärast gümnaasiumide eestikeelsele õppele üleminekut on gümnaasiumilõpetajate eesti keele oskus paranenud, kuid eesti keelest erineva emakeelega õpilaste eesti keele oskus ei ole põhikooli lõpuks paranenud eeldatud tempos. Muret tekitab madalal tasemel oskustega põhikooliõpilaste osakaalu mõningane kasv võrreldes 2015. a PISA testiga ning olulised erinevused eesti keeles ja vene keeles õppijate ning tüdrukute ja poiste tulemuste vahel.

Väljalangevuse määr gümnaasiumi 1. õppeaastal on suhteliselt madal. Väljalangevus kutse- ja kõrghariduses ning ka üldhariduse mittestatsionaarses õppes on endiselt kõrge. Kahjuks on endiselt kõrge madala haridustasemega mitteõppivate 18–24-aastaste noorte osakaal ning muret tekitavad keskhariduseta inimeste osakaalu kasv nooremates vanuserühmades ja soolised lõhed põhikoolijärgsetes õpiteedes (madala haridustasemega mitteõppivaid naisi on ca 7%, mehi aga ca 13%). Poiste väljalangevus põhikoolist on võrreldes tüdrukutega kaks korda suurem. Põhikooli lõpus on poiste seas tüdrukutega võrreldes palju enam madala õppeedukusega õppijaid ning vähem poisse jõuab keskhariduseni. Poiste madalamad tulemused põhikoolis ei tulene erinevustest võimetest, vaid hoiakutest õppimise suhtes jms.

Õpilaste arvu muutused nõuavad koolivõrgu jätkuvat reformimist, sh vajavad tähelepanu nii regiooniti erisuunalised muutused kui ka regioonisisese muutused keskus-tagamaa suhtes. Põhikooliõpilaste arv

on viimasel kümnendil kasvanud vaid Harjumaal ja Tartumaal, kõige enam on põhikooliõpilaste arv vähenenud Hiiu-, Jõgeva-, Võru- ja Põlvamaal.

Õpetajate palgakasv on Eestis olnud üks kiiremaid OECD riikides ja on jätkuvalt riigi strateegiline eesmärk. Konkursõpetajakoolituse kohtadele on püsitud keskmise lähedal, 2019. aastal tõusis see tänu koolieelse lasteasutuse õpetaja ja klassiõpetaja koolituse populaarsusele veidi üle kõigi õppekavade keskmise.

Nii kõrg- kui ka kutsehariduse lõpetanute hõive ja palgad on olnud viimastel aastatel kasvutrendis, mis näitab tööturunõudlust erialaste oskustega spetsialistide järele. Loodus-, täppis- ja tehnikateaduste lõpetanute osakaal kõrghariduses kasvab ning kasv on suurim IKT valdkonnas. Samuti on tõusnud nii välisüliõpilaste arv kui ka osakaal, eriti magistriõppes. Täiskasvanute osalus elukestvas õppes on viimasel kolmel aastal hüppeliselt kasvanud ning kasv on olnud kiirem madalama haridusega inimeste hulgas. Veidi on vähenenud ka eri- ja kutsealase haridusega inimeste osakaal.

Kasvanud on noorte osalemine noorsootöös ehk nende noorte osakaal, kes võtsid osa huviharidusest, laagritest, malevatest või osalesid aastatoetust saanud üleriigiliste noorteühingute tegevuses või on osalenud noortevolikogudes ja noorte aktiivgruppides. Huvihariduse ja -tegevuse riikliku lisatoetuse toel on kasvanud huvihariduse ja huvitegevuse kättesaadavus ja kvaliteet kõikides huvialavaldkondades. Samuti on tehtud tänuväärset tööd tõrjutusriskis noortega – mitteõppivate, mittetöötavate ja koolitustel mitteosalevate (NEET) noorte osakaal on vähenenud, kuid vajab endiselt tähelepanu. NEET-noorte arv oli 2019. aastal hinnanguliselt 20 700 noort vanuses 15–29 (pea kümnendik eagrupidest). Paranenud on noorsootöötajate kompetentsus, kutsestandardi laiem teadvustamine ja mitmekülgsemate meetodite omandamine on aidanud noorsootöötajatel paremini oma rolli täita.

Olulisemad programmi (arendus)tegevused 2021-2024 aastal:

- Senisest enam pööratakse tähelepanu õpetajate, haridusasutuste juhtide ja tugispetsialistide tunnustamisele, motiveerimisele, täiendusõppele ja järelkasvu tagamisele. Keskelt tellitud täiendusõpet toetavad haridusasutuste põhised arendusprojektid ja õpiüritused. Uuendatakse õpetajate täiendusõppe kontseptsioon ning õpetajaameti atraktiivsuse tõstmise kontseptsioon. Õpetajate järelkasvu tagamiseks arendatakse paindlikud teed õpetajaametisse sisenemiseks.
- Õpetajate palgavahenditeks on kavandatud RES 2021–2024 aastatel kokku 1,5 mld eurot, mis võimaldab hoida õpetajate arvestusliku keskmise palga tasemel 1540 eurot. Jätkub lasteaiasõpetajate palga motiveerimise programm eesmärgiga hoida õpetajate palk 90% ning magistrikraadiga õpetajate palk 100% üldhariduse õpetaja palga alammäära tasemel, selleks on kavandatud aastatel 2021–2024 kokku 60 mln eurot.
- Uuendatakse üldhariduse välishindamise kontseptsioon. Töötatakse välja üldhariduse kvaliteedikriteeriumid ja jätkatakse õppeasutuse juhtidele, õpetajatele ja koolipidajatele asjakohase tagasisideme kindlustamist õpilaste õppimisest ja tulemuslikkusest ning õppeasutuse toimimisest. Kindlustatakse järjepidevalt andmed riskikoolide välja selgitamiseks, samuti töötatakse välja mudelid riskikoolide tegevusse sekkumiseks.
- Suurendatakse koostööd keskhariduse tasandil kutse- ja üldhariduse valdkonnas. Luuakse võimalused, et üldkeskhariduse õpitulemusi saaks alates 2021. aastast rakendada kutsekeskhariduses üldainete õppe moodulitena ning gümnaasiumides oleks alates 2021. aastast võimalik valida kutseõppe erialaõpingute moodulite põhjal välja töötatud valikkursusi.
- 2020. aastal uuendatakse alushariduse riiklik õppekava ja töötatakse välja alushariduse seadus. 2021-2022. aastal uuendatakse põhikooli ja gümnaasiumi riiklikku õppekava. Kutsekeskhariduses töötatakse välja ja rakendatakse alates 2023. aastast laiapõhjalisi lühikeste moodulitega õppekavasid.

- Jätakuvalt on olulisel kohal digipöörde suunamine. Lisaks haridusasutuste IT-taristute uuendamisele ja nutikate seadmete hankimisele on tähelepanu all e-õppevara loomine, õpetajate ja õppejõudude digipädevuste arendamine ning haridustehnoloogilise toe tagamine. Üld- ja kutsehariduse kaasaegse ning uuendusliku õppevara soetamiseks, arendamiseks ja kasutuselevõtuks on kavandatud 2021. a eelarves 6 miljonit eurot, infotehnoloogiliste tegevuste ja taristu arendamiseks ning toetamiseks 5,4 miljonit eurot. 4,7 miljonit eurot on planeeritud edukalt alustanud IT akadeemia programmi jätkamiseks, et arendada IT õppekavasid, panustada IT-õpetajate järelkasvu ning toetada valdkonna jätkusuutlikku arengut ja Eesti e-riigi edu jätkumist.
- Toetatakse muu emakeelega õpilasi eesti keele omandamisel, kooliealiste uussisserändajate keeleõpet ja kohanemist üldhariduskoolis ja kutseõppeasutuses. Et keeleõppe alused loodaks juba alushariduses, jätkatakse pilootprogrammi professionaalse eestikeelse õpetaja lisamiseks venekeelsetesse rühmadesse, selleks on aastatel 2021–2024 kavandatud kokku 25 mln eurot. 2019/2020. õppeaastal laieneb programm 50-nesse täiendavasse vene õppekeelega lasteaiarühma. Programmi abil saab toetada 153 eestikeelset lisaõpetajat lasteaedades.
- Õpilaste liikumisharrastuse toetamiseks juurutatakse Eesti oludesse sobivat teadus- ja tõenduspõhist metoodikat. Metoodika kohandamiseks õpetajakoolituses, kehalise kasvatuse õppe sisu ajakohastamiseks, liikumiselementide kasutamiseks ka teistes ainetundides ja väljaspool kooli on kavandatud aastatel 2021–2024 kokku 0,5 mln eurot. Ühe meetmena toetatakse noorte huviharidust ja –tegevust spordivaldkonnas strateegilise partneri valimise kaudu.
- Andekate õpilaste arengu toetamiseks kavandatakse teadusasutuste ja kõrgkoolide toetusmehhanismid vastavalt 2020. aastal väljatöötavale kontseptsioonile, selleks on kavandatud aastatel 2021–2024 kokku 3 mln eurot.
- Aastaks 2024 tegutseb 26 riigigümnaasiumi sh igas maakonnas vähemalt üks riigigümnaasium, et tagada kõrge tasemega valikuterohke gümnaasiumiharidus kõigis Eesti maakondades.
- Toetatakse kohalike omavalitsusi koolivõrgu korrastamisel nii sisuliselt (oskusteave, nõustamine, andmed) kui ka rahaliselt kestliku kahanemise põhimõttel.
- Tuge vajavate õpilaste senisest suuremaks kaasamiseks tavakooli on toetust saanud vähemalt 60 õppeasutust, et kohandada õppekeskkonda õpilaste vajadustele vastavaks ja seeläbi parandada koolide valmidust toime tulla erivajadusega õpilastega. Erituge vajavate õpilaste koolide õppetingimused saavad riigi toel oluliselt parandatud vähemalt 4 koolis.
- 2022. aastal alustab uues õppekeskkonnas tööd Tallinna Muusika- ja Balletikool.
- Vajalikud õppekohad kutseõppes tagatakse kutseõppeasutuste tegevustoetuse kaudu (2021–2024. a eelarve 271,6 mln eurot).
- Varasemast enam arvestatakse koolitusvõimaluste kavandamise, rahastamise ja toetustegevustes OSKA raportite soovitustega ja kutseõppe sihtrühmade vajaduste ning eripäradega. OSKA analüüsid ja prognoosid annavad sisendi kutseõppe sisu ja koolitusmahu kavandamisele ning koolituskohtade kavandamine toimub koostöös sotsiaalsete partnerite ja koolide nõunike kogudega.
- Majandus- ja Kommunikatsiooniministeriumi ning OSKA prognoosimetoodikate baasil töötatakse välja ja käivitatakse terviklik OSKA+ tööjõu ja oskuste keskpika vajaduse prognoosisüsteem, kus senise valdkondliku lähenemise asemel saab keskseks osaks üldprognoos.
- 2020+ nähakse ette kutsesüsteemi reform ning seejuures tugevamat seostamist OSKA süsteemiga.

- Edendatakse praktikasüsteemi kutse- ja kõrghariduses. Toetatakse praktika süsteemse korralduse juurutamist kutse- ja kõrgkoolides, arendatakse töökohapõhist õpet.
- Rahastatakse kõrgharidusõpet ülikoolides ja riigirakenduskõrgkoolides (2021-2024. a eelarve 650 mln eurot) ning analüüsitakse võimalikke stsenaariume ümberkorraldusteks kõrgharidusõpe kvaliteedi ja jätkusuutlikkuse tagamiseks. Kõrghariduse arendamiseks suurendatakse 2021.a kõrgkoolide tegevustoetust 5%, mille abil saab kaasa aidata akadeemilise järelkasvule ja õppejõudude palkade konkurentsivõime tagamisele
- Doktorioõppe efektiivsuse tõstmiseks valmistatakse ette doktorioõppe reformi doktorantidest nooremteadurite kujundamiseks, et lisavahendite saamisel kujundada senised doktoranditoetused ümber nooremteaduri töötasuks ja siduda doktorandid töölepingutega. Seni jätkatakse doktoranditoetuste maksimisega.
- Viiakse ellu tegevusi põhi- ja keskhariduseta inimeste tagasitoomiseks tasemeõppesse ning nähakse ette täiskasvanute keskharidusõppe reform üld- ja kutseharidusõppe paremaks integreerimiseks ja erialaste haridusvalikute soodustamiseks.
- Pakutakse täiendus- ja ümberõppe kursuseid täiskasvanutele, eelistades prioriteetsete sihtgruppidega ilma piisava kvalifikatsioonita ning aegunud oskustega täiskasvanuid. Koolituste pakkumisel võetakse arvesse OSKA soovitusi. OSKA raportites väljatoodud koolitusvajadusele veelgi paremini vastamiseks laiendatakse 2020. aastal tellimuse sihtrühmi ning alustatakse täienduskoolituse riiklikku koolitustellimuse esitamist ka kõrgkoolidele. Ellu on kutsutud tegevused täiskasvanute täienduskoolituse kvaliteedi arendamiseks, sh täiskasvanute koolituse seaduse muutmiseks. 2021.a on täiskasvanute tööalaseks täienduskoolituseks ja ümberõppeks kutseõppeasutustes ning kõrgkoolides on eraldatud 3,4 miljonit eurot. 2021. aasta lõpuks prognoositakse ümberõppes osalenute koguarvuks 76 000 täiskasvanut, aastas lisandub ligi 11 000 ümberõppes osalevat täiskasvanut.
- Varasema õpi- ja töökogemuse süsteemi VÕTA edasiarendamiseks luuakse kutse- ja kõrghariduse kõrval ka üldharidusele sobiv VÕTA kontseptsioon ja arendatakse koostöövõrgustikke, et tugevdada erinevate õppeasutuste omavahelist koostööd (täiskasvanute gümnaasiumite, kutseõppeasutuste ja kõrgkoolide), tagada õppijatele paindlikumad liikumised haridusliikide ja tasemete vahel ning suurendada õppeasutuste suutlikkust arvestada inimese eelnevaid õpi ja/või töökogemusi.
- Tõrjutusrisi ennetamiseks ja vähendamiseks pakutakse noorsootöö kaudu noortele jätkuvalt mitmekülgset lisatuge, sh haridusest ja tööturul eemale jäänud NEET noortega kontakti loomine läbi otsiva noorsootöö ja võrgustikutöö, usaldusliku kontakti saavutamine, noore nõustamine, motiveerimine ja jõustamine läbi noorsootöö tegevustesse kaasamise ja individuaalsete lahenduste väljatöötamise.
- Rakendatakse nutikaid lahendusi eesmärgiga teha noorsootööd senisest tõhusamalt ja tulemuslikumalt, st jõuda rohkemate noorteni, vähendada noorte tõrjutusrisi, suurendada noorte kaasatust ning toetada noorte aktiivset osalust kogukonnas ja otsustes. Toetatakse enesehindamisprotsesside juurutamist noortevaldkonnas ja erinevate osapoolte (riik, KOV, noorsootöötajad ja -organisatsioonid) efektiivset koostööd.

Programmi mõõdikud

Mõõdik/Sihttase	Viimane tegelik tase (2019)	2021	2022	2023	2024	2035
Madala haridustasemega mitteõppivate 18-24-aastaste osakaal (%)						
mehed	12,7	12,7	12,5	12,5	12,0	9
naised	6,9	6,9	6,8	6,7	6,6	6
kokku	9,8	9,8	9,7	9,6	9,3	7,5
Eri- ja kutsealase haridusega täiskasvanute (25–64-aastaste) osakaal (%)	73	73.5	74	74.5	75	80
Täiskasvanute elukestvas õppes osalemise määr (%)						
Formaal- ja mitteformaalõppes	20,1	>20	>20	>20	>20	25
informaalõppes		Uus indikaator, metoodika töötatakse välja				
Lõpetanute osakaal, kes on aasta pärast lõpetamist hõivatud nutika spetsialiseerumise kasvualdkondades (%)*	12 (2018)	kasvab	kasvab	kasvab	kasvab	kasvab
Ennastjuhtiv õppija		Uus indikaator, metoodika töötatakse välja				
Tipptasemel oskustega (PISA uuringus 5. ja 6. taseme saavutanud) õpilaste osakaal (%), sh	(2018)					
funktsionaalne lugemisoskus	13,9	15,4	-	-	16,3	20
matemaatiline kirjaoskus	15,5	17	-	-	18,6	25
loodusteaduslik kirjaoskus	12,2	13,7	-	-	14,9	20
Õpetajate keskmine töötasu võrreldes Eesti keskmise töötasuga (%)						
koolieelse lasteasutuse õpetaja	86	hoida	hoida	hoida	hoida	100
üldhariduskooli õpetaja	112	taset	taset	taset	taset	120
kutseõppeasutuse õpetaja	108					120
Noorte usaldus riigi vastu	56 (2016)	-	60	-	-	70

*2017.aasta lõpetajad aastal 2018, kõrghariduse I ja II aste. Allikas: Edukus tööturul.

Meede 1. Õpivõimalused ja hariduse korraldus

Eesmärk: Õpivõimalused on valikurohked ja kättesaadavad ning haridussüsteem võimaldab sujuvat liikumist haridustasemetel ja -liikide vahel.

Meetmesse on koondatud tegevused õppeasutuste võrgu arendamiseks ja taristu tagamiseks, et haridus oleks kättesaadav eri sihtrühmadele ja õppekeskkond toetaks nüüdisaegset õpikäsitust. Samuti tagatakse meetme raames **paindlikud õpivõimalused erinevatel haridusastmetel, kvaliteetse hariduse kättesaadavus ja toetatud õpe**, et vähendada õppest väljalangemist ja katkestamist ning rakendada maksimaalselt iga inimese potentsiaali. Õpivõimaluste mitmekesistamiseks, hariduse kvaliteedi tõstmiseks ning eesti keele ja kultuuri laiemaks tutvustamiseks **edendatakse rahvusvahelistumist ja õpirännet**.

Meetme mõõdikud ja sihttasemed

Mõõdik/Sihttase	Viimane tegelik tase (2019)	2021	2022	2023	2024	2035
4-aastaste kuni kooliealiste laste osalus alushariduses						
4-aastaste kuni kooliealiste laste osakaal, kes on käinud koolieelses lasteasutuses (%)*	92,8 (2018)	95	95	95	95	95
4-aastaste kuni kooliealiste laste osakaal, kes ei ole käinud koolieelses lasteasutuses, kuid kelle arengut on seiratud (%)	Uus indikaator, meetodika töötatakse välja					
Vähemalt keskharidusega inimeste osakaal 20–24 a hulgas (%)*	82,6 (2018)	83	83,2	83,6	84	90
Kolmanda taseme haridusega inimeste osakaal 30–34 a hulgas (%)*	46,2	>40	>40	>40	>40	50
Eestist väljaminev lühiajaline õpiränne - kutsehariduses - kõrghariduses (1. ja 2. aste)	Uus indikaator, meetodika töötatakse välja					

* Allikas: Eurostat

Tegevus 1.1. Haridusvõrgu korrastamine ja arendamine

Tegevus toetab põhikooli ja gümnaasiumi lahutamist, riigigümnaasiumide loomist, haridustaristu optimeerimist, õppekeskkonna nüüdisajastamist, hariduse kättesaadavuse parandamist ja haridusasutuste vahelise koostöö suurendamist. Korrastatakse tuge vajavate õpilaste koolide võrk, parandatakse õppetingsimusi ja teenuste kättesaadavust. Kohalikud omavalitsused ja erakoolide pidajad saavad toetust väikelahenduste loomiseks, et tuge vajavaid lapsi oleks võimalik kaasata tavakooli.

Mõõdik	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
			Sihttase				
Eesmärk: Demograafiliste muutustega arvestav ja kaasava hariduse põhimõtetest lähtuv koolivõrk, mis tagab võrdse ligipääsu kvaliteetsele haridusele kõigis Eesti piirkondades							
Gümnaasiumiastmega koolide arv (tk)	160	157	-	-	-	-	<100
Haridusvaldkonna pinnakasutus (m2)	3,4 mln (2017)	-	-	-	-	3 mln	-
Riigigümnaasiumite arv, tk	15	16	16	18	21	25	26

Tegevuse kirjeldus ja rahastamiskava (tuhandetes eurodes)

Tegevus/ Tulemus	2021	2022	2023	2024
Tegevuse 1.1. rahastamiskava				
Tegevuse raames toimub: - Koolivõrgu korrastamine (sh riigigümnaasiumid, põhikoolid, HEV koolid) <i>Tulemus: Aastaks 2024 tegutseb 26 riigigümnaasiumi sh igas maakonnas vähemalt üks riigigümnaasium (ca 11 000 õppekohta sõltuvalt kokkulepetest Harjumaa omavalitsustega sh Tallinna linnaga). Ümberkorraldusse haaratud põhikoolid on funktsionaalsed, kaasaegsed ja efektiivsed. Kaasajastatud on vähemalt 160 000 m².</i> - Kaasava hariduse edendamiseks koolide taristu arendamine <i>Tulemus: Tõhustatud- ja erituge vajavate õpilaste kaasamiseks on toetust saanud 60 õppeasutust.</i> - Kutseõppeasutuste taristu nüüdisajastamine <i>Tulemus: Tehtavad investeeringud on kooskõlas üldise kutseõppeasutuste võrgu kava arengutega.</i>				
KOKKU INVESTEERINGUD	5 112	5 982	15 725	26 252
KOKKU KULUD	96 434	91 710	78 451	30 131

Tegevus 1.2. Ligipääsu tagamine üldharidusele

Tegevus hõlmab kolme haridustaset: alus-, põhi- ja üldkeskharidust. Ligipääsu tagamiseks kvaliteetsele (üld)haridusele antakse haridustoetust munitsipaal- ja erakoolide pidajatele, tagatakse vajalikud õppekohad riigi koolides ning toetatakse IBO õppekavade rakendamist ja Euroopa Kooli arengut.

Eelpool nimetatud haridustoetuse all peetakse silmas ka läbi kohalike omavalitsuste (KOV) toetusfondi eraldatavat toetust (353,7 mln eurot), mis panustab otseselt tegevuse eesmärkidesse, kuid mida kajastatakse riigieelarves Vabariigi Valitsuse all ja mis seetõttu käesoleva programmi eelarves ei sisaldu. Koguulatuses katavad KOV-id oma üldharidusega seotud kulusid riigist saadava toetuse, maksutulude ja muude tulude arvelt.

Mõõdik	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
			Sihttase				
Eesmärk: luua tingimused koolikohustuse täitmiseks, tagada ligipääs üldharidusele ja vähendada väljalangevust ja õppetöö katkestamist.							
Põhikoolist väljalangejate määr statsionaarse õppe kolmandas kooliastmes (%): kokku/ poisid/ tüdrukud*	0,3/ 0,3/ 0,2	0,3/ 0,4/ 0,2	Hoida taset	Hoida taset	Hoida taset	Hoida taset	Hoida taset
Õppetööst väljalangejate määr gümnaasiumis (gümnaasiumi 1. õppeastal) (%)*	1,6	1,2	<1,0	<1,0	<1,0	<1,0	<1,0
Keskhariduse omandanute osakaal 4 aastat pärast põhikooli lõpetamist	80,4	80,7	82	82	82	82	82
Õppijate rahulolu õpikeskkonna ja –korraldusega: kooliga üle keskmise rahul olevate õpilaste osakaal 4. klassis/ 8. klassis/ 11. klassis (%)**	87,6/ 64,2/ 71,8	85,3/ 64,2/ 70,8	kasvab	kasvab	kasvab	kasvab	kasvab

*Allikas: Eesti Hariduse Infosüsteem

** Allikas: Rahulolu uuring

Tegevuse kirjeldus ja rahastamiskava (tuhandetes eurodes)

Tegevus/ Tulemus	2021	2022	2023	2024
Tegevuse 1.2. rahastamiskava				
Tegevuse raames - tagatakse haridustoetused munitsipaal- ja erakoolidele ning õppekohad riigi koolides <i>Tulemus: igale õpilasele on tagatud juurdepääs kvaliteetsele kodulähedasele põhiharidusele ning mitmeid valikuvõimalusi pakkuvale kodumaakonnas asuvalle gümnaasiumiharidusele. Väljalangevus ja katkestamine üldhariduses on vähenenud.</i>				

Õpetajate töötasu on vastavuses töö keerukuse ja vastutuse ulatusega, mis tagab koolis töötamise muutumise arvestatavaks valikuks parimatele.

- IBO õppekavade rakendamise ja Tallinna Euroopa Kooli arengu toetamine

Tulemus: rahvusvaheliselt tunnustatud õppekavade rakendamine toetab riigi erinevate valdkondade rahvusvahelistumisega ja rahvusvahelise koostööga seotud tegevusi.

KOKKU INVESTEERINGUD	64	64	64	64
KOKKU KULUD	94 537	93 527	93 027	92 998

Tegevus 1.3. Ligipääsu tagamine kutseõppele

Õppes osalemise kasvu ning lõpetajate oskuste tööturu vajadustele vastavuse tagamiseks toetatakse kutseõppe kvaliteedi ja õppekorralduse arendamist, kavandatakse kutseõppe koolitusmahud ja õppekavarühmade üleriigiline optimaalne jaotus, tagatakse vajalikud õppekohad ja õppijate toimetulekut toetavad meetmed, kaasajastatakse õppekeskkonda ja arendatakse rahvusvahelist koostööd.

Mõõdik	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
			Sihttase				
<i>Eesmärk: Luua Eesti elanikkonnale nende vajadustele ja võimetele vastavad kvaliteetsed, paindlikud ja mitmekesiste valikutega kutseõppe võimalused, mis vastavad tööturu arenguvajadustele.</i>							
Õppetöölt väljalangejate määr (%) kutseõppeasutustes (kutsekeskhariduse tasemel 1. õppeaastal)*	11,7	10,6	<11	<11	<11	<11	<11
Kutsealase hariduse** omandanute osakaal 5 a pärast põhikooli lõpetamist*	23	23	kasvab	kasvab	kasvab	kasvab	kasvab
Õppijate rahulolu õpikeskkonna ja -korraldusega: kooliga üle keskmise rahul olevate õpilaste osakaal***	92,5	-	-	kasvab	kasvab	kasvab	kasvab

*Allikas: Eesti Hariduse Infosüsteem

** Kutsealase hariduse all mõistetakse ainult tasemeõppes saadud kutseharidust

*** Allikas: Rahulolu uuring

Tegevuse kirjeldus ja rahastamiskava (tuhandetes eurodes)

Tegevus/ Tulemus	2021	2022	2023	2024
Tegevuse 1.3. rahastamiskava				
Tegevuse raames toimub:				
- Kutseõppe kvaliteedi ja õppekorralduse arendamine				
<i>Tulemus: Kutsehariduspoliitikat kavandatakse tihedas koostöös huvipooltega ja teiste haridustasemetega, kaasatute võrgustik on laienenud ja koostöö regulaarne. Selle tulemusena on kutseõppe õppekavasüsteem terviklik, õppekavad on ajakohased ja ühendavad tööandjate ootused õpilaste vajadustega.</i>				
- Kutseõppe koolitusmahude kavandamine, õppekohtade tagamine ja õpilaste toimetulekut toetavad meetmed				
<i>Tulemus: Tasuta õppekohad tagavad kutseharidusele ligipääsu. Rahastamismudel toetab kutsehariduse eesmärkide saavutamist. Koolitusmaht on optimaalne ja kooskõlas OSKA raportite soovitustega. Väheneb kutseõppe katkestamine, sealhulgas majanduslikel põhjustel. Kutseõppeasutused arvestavad võrdse kohtlemise põhimõtet ja erinevate sihtrühmade vajadusi, sh eesti keelest erineva kodukeelega õpilased, uusimmigrandid ja tagasipöördunud, haridusliku erivajadusega õpilased. Toetatakse erivajadustega õppurite üleminekuid haridussüsteemis ning siirdumist tööellu. Kutsekooli õpetajate keskmine palgatase on 20% kõrgem kui riigi keskmine palk.</i>				
- Kutseõppeasutuste õppekavarühmade üleriigilise jaotuse optimeerimine ja õppekeskkonna kaasajastamine				
<i>Tulemus: Kutseõppeasutuste ja õppekavarühmade jaotus on optimaalne ning õppebaaside riskitasutus tagab erinevate piirkondade tööandjatele vajaliku tööjõu koolitamise. Pindade ja tehnoloogiliste seadmete kasutus on optimaalne, kutseõppeasutustes on ajakohane sisseseade ja võimekus toetada õppevaldkondade ja piirkonna arenguid. Koolid järgivad kaasava hariduse põhimõtteid.</i>				
- Rahvusvahelise koostöö arendamine				
<i>Tulemus: Kasvab õpilaste ja õpetajate õpiränne ning koolide osalus rahvusvahelises koostöös. Kutsehariduspoliitika kujundamisel tuginetakse rahvusvahelistele kogemustele. Rakendatakse ELi instrumente.</i>				

KOKKU INVESTEERINGUD	648	569	544	554
KOKKU KULUD	89 900	89 511	89 244	89 154

Tegevus 1.4. Ligipääsu tagamine kõrgharidusele

Tegevuse raames toetatakse kõrgharidusõppe läbiviimist ülikoolides ja rakenduskõrgkoolides (tegevustoetus), tagatakse õppija toimetulekut ja õppe tulemuslikkust toetavad teenused ja toetused; juurutatakse õppijakeskset õpikäsitust; tagatakse õppejõudude järelkasv, toetades nende arengut ja suurendades enesetäiendamise võimalusi.

Mõõdik	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
			Sihttase				
Eesmärk: tagada igale motiveeritud ja võimekale üliõpilaskandidaadile ligipääs kvaliteetsele, paindlikule ja mitmekesiste valikutega ning tööturu arenguvajadusi arvestavale kõrgharidusõppele.							
Kõrgharidusõppest väljalangejate määr (kõrghariduse 1. astme õpingute esimesel aastal) (%)*	17,3	17,0	16,8	16,6	16,4	16,2	16,0
Doktorikraadi kaitsmiste arv õppeaastas*	244	235	300	300	300	300	300
Nominaalajaga lõpetanute osakaal	Uus indikaator, meetodika töötatakse välja						
Üliõpilaste osakaal, kelle kummalgi vanemal ei ole kõrgharidust	Uus indikaator, meetodika töötatakse välja						
Osakaal vilistlastest, kes on üldiselt rahul omandatud kõrgharidusega **	-	92	Hoida taset	Hoida taset	Hoida taset	Hoida taset	Hoida taset

*Allikas: Eesti Hariduse Infosüsteem

** Allikas: Vilistlaste uuring

Tegevuse kirjeldus ja rahastamiskava (tuhandetes eurodes)

Tegevus/ Tulemus	2021	2022	2023	2024
Tegevuse 1.4. rahastamiskava				
Tegevuse raames toimub:				
- Kõrgharidusõppe läbiviimise rahastamine ning rahastamis- ja juhtimissüsteemi arendamine				
Tulemused: Tegevustoetuse eraldamisega ¹ on tagatud kõrgharidusõppe ülikoolides ja rakenduskõrgkoolides. Rahastamise maht ja mudel toetab kõrghariduse kvaliteedieesmärkide saavutamist ning võimaldab pakkuda piisavas ulatuses kõrgharidusõpet. Kõrgkoolide vastutusvaldkonnad on selged, paraneb koostöö ning kõrghariduse kvaliteet. Ülikoolide juhtimis- ja töökorraldus on tõhus.				
- Õppija toimetulekut ja õppe tulemuslikkust toetavate teenuste ja toetuste tagamine				
Tulemus: Tagatud on toetuse saamise võimalus üliõpilaste majandusliku toimetuleku parandamiseks, erivajadustest tulenevate vajaduste rahuldamiseks ja heade õpitulemuste väärtustamiseks, suureneb kõrghariduse ligipääsetavus eemalejäämise riskis olevate noorte hulgas. Eesti keelest erineva emakeelega üliõpilastele on loodud parem ligipääs eestikeelsele kõrgharidusele. Paranevad võimalused osaleda elukestvas õppes, sh kõrgharidusõppes. VÕTA süsteem toetab kõrgharidusõppes osalemist.				
- Õppijakeskse õpikäsituse juurutamine ja kõrghariduse kvaliteedi hindamine				
Tulemus: õppijate tagasiside on süsteemne osa õppe kvaliteedi arendamisel. Väheneb katkestamise määr. Eesti kõrgkoolide toimimist ja kvaliteeti seiratakse ja hinnatakse süsteemselt ning hindamissüsteem tagab õppe kõrge kvaliteedi.				
- Õppejõudude arengu väärtustamine ja doktoriõppe tulemuslikkuse toetamine akadeemilise järelkasvu tagamiseks				
Tulemus: pädevad õppejõud tagavad õppe kõrge kvaliteedi. Eestikeelse akadeemilise järelkasvu tagamiseks ja doktoriõppe lõpetajate arvu suurendamiseks toetatakse doktoriõppe efektiivsuse kasvu, sh rakendatakse doktoriõppe sotsiaalsete garantiide paketti. Väheneb majanduslik surve doktoriõppe kõrvalt täiskoormusega töötamiseks ja paraneb lõpetamise määr.				
KOKKU INVESTEERINGUD	620	621	622	622
KOKKU KULUD	200 106	200 096	197 001	196 941

¹ Tegevustoetuse kaudu toetatakse ka kõrgkoolide taristu väljaarendamist. Lisaks toetatakse taristut kõrgkoolide ja teadus- arendusasutuste institutsionaalse arendusprogrammi (ASTRA) osana, mida rahastatakse Teadus- ja arendustegevuse ning innovatsiooni programmi kaudu 2021-2024.

Tegevus 1.5. Hariduse rahvusvahelise konkurentsivõime edendamine

Tegevuse raames panustatakse hariduse rahvusvahelistumisse. Sealhulgas toetatakse kõrghariduse kvaliteedi kasvu ning Eesti majanduse kasvuvaldkondi, valmistades ette vajalikke spetsialiste.

Mõõdik	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
			Sihttase				
<i>Eesmärk: Eestis antav haridus on rahvusvaheliselt konkurentsivõimeline</i>							
Eestis õppivate immatrikuleeritud välisüliõpilaste osakaal (%)	11,0	12,2	10-12	10-12	10-12	10-12	10-12
Õppejõudude rahvusvaheline mobiilsus	Uus indikaator, meetodika töötatakse välja						
Õpetajate rahvusvaheline mobiilsus	Uus indikaator, meetodika töötatakse välja						
Osakaal välisüliõpilastest, kes on rahul Eestis saadava õpikogemusega	Uus indikaator, meetodika töötatakse välja						
Osakaal kõrgkoolide vilistlastest, kes peavad õppekorralduse aspekte oluliseks õpirände takistuseks	Uus indikaator, meetodika töötatakse välja						

Tegevuse kirjeldus ja rahastamiskava (tuhandetes eurodes)

Tegevus/ Tulemus	2021	2022	2023	2024
Tegevuse 1.5. rahastamiskava				
Tegevuse raames toimub hariduse rahvusvahelise atraktiivsuse suurendamine ja õppeasutuste rahvusvahelise keskkonna arendamine				
<i>Tulemus: tagatud on välisriigi kõrgharidust tõendavate ja kõrgharidusele juurdepääsu võimaldavate kvalifikatsioonide (akadeemilised kraadid, diplomid, tunnistused jt) hindamine, kvalifikatsioonidele vastavuse määramine Eesti haridussüsteemis ning tunnustamiseks ettepanekute tegemine. Eesti üliõpilaste ning õppejõudude õpiränne suureneb.</i>				
KULUD (K) KOKKU	3 813	2 847	2 847	2 991

Meede 2. Õpetajate järelkasv ja areng, õpikäsitus ja -keskkonnad

Eesmärk: Eestis on pädevad ja motiveeritud õpetajad ja koolijuhid, mitmekesine õpikeskkond ning õppijast lähtuv õpe.

Meetmesse on koondatud tegevused nüüdisaegse õpikäsituse põhimõtete rakendamiseks kõigil haridustasemetel ja -liikides, et õppeprotsess ja õppe sisu toetaksid ennastjuhtiva õppija arengut, õpe võimestaks nii õppijat kui ka õpetajat, kutseõpetajat, õppejõudu ja koolitajat. Õppe tulemuslikkuse suurendamiseks ja õppija arengu pidevaks toetamiseks lähtutakse õppekavade arendamisel ja rakendamisel ning õppijate hindamisel nüüdisaegse õpikäsituse põhimõtetest ning arendatakse nutikat õppevara ja meetodikat. Toetatakse ühise kultuuri- ja väärtusruumi kujunemist, tagatakse kvaliteetne eestikeelne ja eesti keele õpe ning soodustatakse võõrkeelte õppimist. Tagatakse kvalifitseeritud õpetajate, õppejõudude, koolitajate ja tugispetsialistide järelkasv, paindlikud võimalused ametisse asumiseks, tugi algajatele ning professionaalse arengu võimalused kogu karjääri vältel. Tagatakse õppeasutuste juhtide järelkasv, toetatakse nende professionaalset arengut, töötatakse välja ja rakendatakse juhtide hindamise süsteem, et soodustada haridusuuenduste levikut.

Meetme mõõdikud ja sihttasemed

Mõõdik/Sihttase	Viimane tegelik tase (2019)	2021	2022	2023	2024	2035
PISA uuringus alla kolmanda taseme* saavutanud õpilaste osakaal (%), sh	(2018)					
<i>funktsionaalne lugemisoskus</i>	32,0	31,5	-	-	31,0	27
<i>matemaatiline kirjaoskus</i>	31,0	30,5	-	-	30,0	26
<i>loodusteaduslik kirjaoskus</i>	30,2	29,5	-	-	29,0	25
Põhikooli lõpetajate IKT baasoskuste tase (%)	Uus indikaator, meetoodika töötatakse välja					
Õppeprotsessis osalejate subjektiivne rahulolu**						
<i>kooliga üle keskmise rahul olevate õpilaste osakaal (8.klass)</i>	64,2	kasvab	kasvab	kasvab	kasvab	kasvab
<i>tööga üle keskmise rahul olevate õpetajate osakaal***</i>	84,2 (2018)	kasvab	kasvab	kasvab	kasvab	kasvab
Eesti keelest erineva kodukeelega õppija eesti keele oskus põhikooli lõpetamisel (%)						
<i>vähemalt B1 tasemel</i>	70,5	70,5	71	72	73	95
<i>vähemalt B2 tasemel – uus indikaator, meetoodika töötatakse välja</i>						
Õpetaja kutsekindlus****						
<i>õpetajakoolituse lõpetanute osakaal, kes on pärast lõpetamist töötanud õpetajana viiel järjestikkusel aastal (%)</i>	54	Hoida taset	Hoida taset	Hoida taset	56	60
<i>esmakordselt õpetajana alustanute osakaal, kes on töötanud viiel järjestikkusel aastal pärast ametisse asumist(%)</i>	50	Hoida taset	Hoida taset	Hoida taset	52	55

* mõõdetakse skaalal 1-6, kus 1 tähistab madalamaid ja 6 tipposkuseid.

** Allikas: Rahulolu uuring.

*** arvesse on võetud alus-, üld- ja kutsehariduse õpetajad, sh täiskasvanute gümnaasiumi õpetajad.

**** arvesse on võetud koolieelse lasteasutuse, üldhariduskooli, kutseõppeasutuse ja rakenduskõrgkooli õpetajad, kes on pärast õpetajakoolituse lõpetamist või esmakordselt tööle asumist töötanud viiel järjestikkusel aastal.

Tegevus 2.1. Õppekava ja koolikorralduse arendustegevused, õpetajate järelkasv ja täiendkoolitused

Tegevus hõlmab kolme haridustaset: alus-, põhi- ja üldkeskharidus.

Nüüdisaegne õpikäsitus on õppija vajadusi arvestava, loovust ning innovaatsust arendav õpe, mille saavutamise tagab õpetajate ja haridusasutuste juhtide professionaalse arengu pidev toetamine. Õppe kvaliteet toetab õppija valmisolekut edasisteks haridusvalikuteks ning võimekust ise kiiresti muutuvas maailmas oma haridusteed kujundada. Luuakse ja edendatakse õpikäsituse rakendamist toetavaid koostöövorme ning toetatakse andekate õpilaste arengut.

Õppe kvaliteedi tagamiseks arendatakse riiklikke õppekavasid ja koostöös ülikoolidega õpetaja taseme- ja täiendkoolitust; töötavatele õpetajatele luuakse paindlikud õpivormid ja nüüdisaegsed õpilahendused. Õpetajaameti maine tõstmiseks arendatakse välja terviklik kontseptsioon ning selle sihtrühmadele käivitatakse tegevusprogrammid. Arendatakse õppeasutuste sisehindamist, viiakse läbi õpitulemuste välishindamist ja rahulolu-uuringuid ning luuakse meetmed haridusasutuste juhtide hindamiseks ning arendamiseks.

Mõõdik	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
	sihttase						
Eesmärk:							
<ul style="list-style-type: none"> • Üldharidusõpe on kvaliteetne ja vastavuses riiklike õppekavade eesmärkide ja õpitulemuste ning võtmepädevustega. • Õpetajate ja haridusasutuste juhtide täiendusõpe tagab nüüdisaegse õpikäsituse rakendumise. • Õpetaja ja koolijuhi amet on arvestatav valik nii võimekatele noortele kui ka tööelus pööret kavandavatele teise valdkonna töökogemusega inimestele. 							
Turvalisuse ja väärtuskeskseid programme rakendanud päevase õppega koolide osakaal (%)	60	-	85	85	85	85	85
Turvalisuse ja väärtuskeskseid programme rakendanud koolieelsete lasteasutuste osakaal (%)	81	90,7	95	95	95	95	95
Koolijuhtide osakaal, kes võtsid ette meetmeid, toetamaks õpetajate koostööd uute õpetamispraktikate väljaarendamiseks (TALIS) (%)	45	-	-	-	-	-	55
Kuni 39-aastaste õpetajate osakaal üldhariduskoolides (%)	27	27	27,5	27,5	27,5	28	28
Konkurents õpetajakoolituse õppekohtadel*	0,9	1,1	>1	>1	>1	>1	>1
Õpetajate sooline struktuur naised/mehed üldhariduskoolides (%)	85,5	85,5	85:15	84,5:15,5	84,5:15,5	84:16	84:16
	14,5	14,5					
Õpetajate osakaal (%), kes leiavad, et amet on ühiskonnas väärtustatud (TALIS)	26,4	-	-	-	-	-	35
Liikuma Kutsuva Kooli võrgustikku kuuluvate koolide arv**	40	78	110	120	130	135	140
Õpilaste rahulolu liikumisvõimalustega koolis	Uus indikaator, meetoodika töötatakse välja						
Õpilaste osakaal, keda ei ole viimase 2 nädala jooksul korduvalt kiusatud (%)							
	4.klass	65					
	8.klass	75					
	11.klass	89					
Kutseõppeasutuste õppijad	88						
Üldharidusekoolide õpetajate osakaal, keda ei ole viimase kahe nädala jooksul korduvalt kiusatud (sh õpilaste, lapsevanemate, kolleegide poolt) (%)	85						
Andeka õppija toetamine	Uus indikaator, meetoodika töötatakse välja						
Vanemluse toetamine	Uus indikaator, meetoodika töötatakse välja						
Õpetajate osakaal, kes vähemalt kord kuus on õpetanud koos teise õpetajaga (TALIS) (%)	21,5	-	-	-	-	-	25

*Näitab õpetajakoolituse õppekavade konkursi suhet ülikoolide kõigi bakalaureuse- ja magistriõppe õppekavade keskmisesse konkurssi. Üle ühe tähendab, et konkurss on keskmisest suurem, alla ühe, et väiksem. Konkurss näitab kandidaatide arvu ühe õppima tulekut kinnitanu kohta.

**Allikas: Liikuma Kutsuva Kooli programm (projekt „Kooliõpilaste liikumisaktiivsuse toetamine“ Euroopa Majanduspiirkonna ja Norra toetuse 2014–2021 programmi „Local Development and Poverty Reduction“ raames)

Tegevuse kirjeldus ja rahastamiskava (tuhandetes eurodes)

Tegevus/ Tulemus	2021	2022	2023	2024
Tegevuse 2.1. rahastamiskava				
<p>Tegevuse raames toimub:</p> <p>- Riiklike õppekavade arendamine ja rakendamise toetamine</p> <p>Tulemused: kõikide õpilaste arendamine õppeprotsessi käigus toimub samadel väärtusalustel ja ühtsete nüüdisaegse õpikäsituse põhimõtete kohaselt. Üldhariduse riiklikud õppekavad (üldosa ja ainekavad) aitavad kaasa õpilase terviklikku arengut toetava õppe korraldamisele ja tagasisidestamisele põhikoolis ja gümnaasiumis ning võimaldavad paindlikke õpiteid gümnaasiumis. Õppeprotsessi läbiviimist toetab mitmekesine ja kvaliteetne õppematerjal.</p> <p>- Õppeasutuste hindamine, õpitulemuste välishindamine ja hindamispõhimõtete muutmine</p> <p>Tulemus: õpilasele, vanemale, koolile, kooli pidajale ja riigile antav tagasiside hõlmab täpsemat teavet õpilaste ja klasside õpivajaduste kohta ning kirjeldab koolide panust õpilaste edasijõudmises. Riik on kindlustatud hariduspoliitiliste otsuste tegemiseks vajaliku informatsiooniga. Välja on selgitatud toetust vajavad koolid ja koolid, mille tegevust saab tuua eeskujuks teistele. Haridussüsteemi tulemuslikkusest ja kitsaskohtadest on saadud ülevaade, millele tuginedes algatatakse siseriiklikke uuringuid probleemide põhjuste selgitamiseks, levitatakse head kogemust koolides ja töötatakse välja meetmed kitsaskohtade leevendamiseks. Koolid kasutavad senisest laiemaid ja terviklikumaid võimalusi õppimise ja arengu toetamise tagasisidestamiseks. Koolipidajad on teadlikumad oma kohustustest ja oskuslikumad nende täitmisel.</p> <p>- Õpikäsituse rakendamist toetavate koostöövormide loomine ja toetamine</p> <p>Tulemus: välja on kujunenud õpikäsituse rakendamist soodustavad koostööviisid. Osapoolte vastutus õpikäsituse rakendamise eest on selgemalt määratletud ja võimalused kaardistatud. Kiusamisjuhtude arv haridusasutustes on vähenenud, on suurenenud haridusasutuste arv, kus teadvustatakse väärtuspõhise õpikeskkonna rolli õpilaste arengus. Arusaamad kaasava hariduse sisust ja tähendusest on erinevate osapoolte vahel ühtlustunud ning HEV õpilaste õppekorralduse riiklikud arendustegevused on käivitunud. Kaasava hariduse rakendamise meetmed on kajastatud kõigi koolide õppe- ja arengukavades. Õppeasutuste tegevustesse on kaasatud kõik olulised osapooled ja on märgata tugev side kohaliku kogukonnaga. Inimõiguste ja väärtuste valdkond on kajastatud kõigi koolide õppe- ja arengukavades. Koolide õppekeskkond ja koolikultuur on rohkemates koolides turvaline, kaasav ja demokraatlik.</p> <p>- Andekate õpilaste arengu toetamine</p> <p>Tulemus: andekate õpilaste arengu toetamise põhimõtted on kajastatud koolide õppekavades. Kasvab õppijate osalus riiklike olümpiaadide kooli- ja piirkonnavoordes; rahvusvahelised olümpiaadid on korraldatud vastavalt standarditele</p> <p>- Õpetajahariduse ja haridusasutuste juhtide täiendusõppesüsteemi arendamine</p> <p>Tulemused:</p> <ul style="list-style-type: none"> • keskse täiendusõppekeskuse töö on täies mahus käivitunud. Personal on kompetentne ning teenuse sihtrühmade rahulolu teenusega kõrge; • täiendusõpe lähtub sihtrühmade vajadustest ja on ajakohane nii sisult kui ka vormilt, rahulolu pakutava teenusega on kõrge. Teenused on jätkusuutlikud ka väheneva kaasfinantseerimise tingimustes • õpetajakoolituse õppekavad vastavad tööturu vajadustele. Esma- ja täiendusõpe on seostatud ning moodustab terviku. Tallinna Ülikooli ja Tartu Ülikooli kompetentsikeskuste teenuste paketid on rakendunud ja jätkusuutlikud, rahuolu pakutava teenusega on kõrge. • loodud on võimalus arendada oma pedagoogilisi kompetentse, et siseneda õpetajaametisse teistest eluvaldkondadelt kutse taotlemise kaudu. <p>võrdsed haridusvõimalusi loovate parendusprojektide läbiviimine on parendanud projektis osalenud koolide juhtimisvõimekust, tõusnud on õpetajate uurimispädevus ja õppejõududel on regulaarne kontakt praktilise koolieluga.</p> <p>- Õpetaja ja haridusasutuse juhi ameti atraktiivsuse suurendamine/väärtustamine</p> <p>Tulemused:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Õpetaja töötingimused on motiveeritavad, töötasu diferentseerimise aluste väljatöötamise tulemusel toimub töö hindamine ja tasustamine samadel alustel ja väärtustel • Haridusasutuse juhi pädevusnõuded on ajakohased ning nende täitmist on võimalik mõõta. Haridusasutuse juhid on saanud sisulist tagasisidet oma töösooritusele ja ametialasele arengule, koolipidajad oskavad oma koolijuhte kompetentsipõhiselt hinnata. • Keskne koolituse e-keskkond ja kompetentside hindamise e-keskkond on koolijuhtide ja õpetajate hinnangul hea tööriist kasutajamugavuse ja praktilisuse poolest ning võimaldab arenguvajadusi ja eesmärkide täitmist põhjendatult hinnata. • Direktorite järelkasvuprogrammide väljatöötamine ja läbiviimine on avaldanud mõju koolijuhi ameti atraktiivsusele. Kandidaatide arv koolijuhtide ametikohtadele on tõusnud. Kooli pidajad tunnustavad programmis osalemist kui koolijuhi kandidaadi kvaliteedimärki ning soovivad leida kandidaate oma kooli juhi kohale just selle programmi lõpetanute seast. • Õpetajaameti kuvand on uuenenud. Üldsus hindab õpetajaameti mainet positiivseks. Töötavad õpetajad väärtustavad end ja oma ametit enam kui aastal 2018. Õpetajaks õppimine on üks arvestatavatest elukutsevaliku alternatiividest primarite kooliõpetajatele ning ka neile, kes kaaluvad pööret ametialases karjääris. 				
KULUD KOKKU	16 815	15 508	12 915	12 671

Tegevus 2.2. Võrdsete võimaluste tagamine hariduses

Võrdsete võimaluste tagamiseks viiakse ellu alushariduse kontseptsiooni ning kaasavat hariduskorraldust, sh tagatakse õppenõustamisteenuste kättesaadavus; toetatakse muukeelseid õpilasi eesti keele omandamisel ja nõrgema sotsiaalmajandusliku taustaga piirkondade koole, toetatakse hariduslikku lõimumist.

Tegevustesse panustab ka omavalitsustele lasteaiaõpetaja palgatoetuseks 15 mln eurot, mida on võimalik kasutada ka tugiteenuste kättesaadavuse tagamiseks ja tugispetsialistide töötasuks lasteaedades. Riigi toetus kohalike omavalitsustele on kavandatud riigieelarves Vabariigi Valitsuse all ja ei sisaldu programmi eelarves.

Mõõdik	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
			sihttase				
<i>Eesmärk: õppekorralduses arvestatakse õpilaste individuaalseid arenguvajadusi.</i>							
Vajaliku toe kättesaadavus tõhustatud või erituge vajavatele õpilastele	Uus indikaator, meetodika töötatakse välja						
Tavaklassi kaasatud tõhustatud ja eritoe õpilaste osakaal kõigist tõhustatud ja eritoe õpilastest	33	31	>31	>31	>31	>31	>31
Eesti keele teise keelena põhikooli lõpueksami ja gümnaasiumi riigieksami keskmine sooritustulemus (Pk/G)	69/75	69/75	75/75	75/75	75/75	75/75	75/75
Eesti keelest erineva emakeelega gümnaasiumilõpetajate osakaal, kes oskavad eesti keelt vähemalt C1 tasemel (%)	14,9	12	30*	30	30	30	30
Tiptasemel oskustega (PISA 5. ja 6. taseme saavutanud) õpilaste osakaal eesti keelest erineva õppekeelega koolis võrreldes eestikeelse kooliga:							
Loodusteadused: eesti keelest erineva õppekeelega kool/ eestikeelne kool	5,3/ 14,6	-	-	6,5/16	-	-	-
Lugemisoskus: eesti keelest erineva õppekeelega kool/ eestikeelne kool	5,7/ 16,7	-	-	7/18	-	-	-
Matemaatika: eesti keelest erineva õppekeelega kool/ eestikeelne kool	9,8/17,5	-	-	11/19	-	-	-
Alushariduse õpetajate osakaal, kes on enda hinnangul saanud vajaliku õppe erivajadustega laste õpetamiseks ja/või toetamiseks	45,5	-	kasvab	kasvab	kasvab	kasvab	kasvab
Alushariduse õpetajate osakaal, kes nõustuvad, et lasteaed ja erinevad lasteaiaavälised spetsialistid, sh arstid, tugi- ja lastekaitsepspecialistid ning politsei jt, teevad erivajadustega laste toetamisel head koostööd	56,2	-	kasvab	kasvab	kasvab	kasvab	kasvab
Õpetajate osakaal, kes tunnevad, et nad on hästi või väga hästi ette valmistatud õpetamiseks multikultuursetes või –keelses keskkonnas (TALIS)	15,7	-	-	-	-	-	20

* Sihttaseme saavutamine ei ole realistlik, tõenäoliselt jääb tase samaks.

Tegevuse kirjeldus ja rahastamiskava (tuhandetes eurodes)

Tegevus/ Tulemus	2021	2022	2023	2024
Tegevuse 2.2. rahastamiskava				
Tegevuse raames toimub: - Alushariduse kontseptsiooni elluviimine <i>Tulemus: võetakse vastu uus alushariduse seadus, mille alusel muudetakse lapse hoidmise ja alusharidusõppe korralduse süsteem sidusamaks ja paindlikumaks. Kõik 6-aastased lapsed on kooliminekuks vajalikul määral ettevalmistatud. Koolieelses lasteasutuses töötava õpetaja töötasu on viidud vastavusse töö keerukuse ja vastutuse ulatusega ning aitab kaasa motiveeritud personali tagamisele.</i> - Kaasava hariduse ja vajaduspõhiste õppenõustamisteenuste elluviimine ja seire <i>Tulemus: õppenõustamise teenused vastavad kvaliteedinõuetele ja on võrdsel alusel kättesaadavad kõigis maakondades. Hariduspoliitilised otsused ning kooli pidajate ja koolide tegevus kaasava hariduse rakendamisel toetavad igakülgset tuge vajavate õpilaste arengut ning on kooskõlas laste põhiõigustega.</i> - Eesti keelest erineva emakeelega õpilaste toetamine eesti keele omandamisel <i>Tulemus: eesti keelest erineva emakeelega lastele ja noortele on tagatud kõigil haridustasemetel võimalused Eesti ühiskonnas aktiivseks toimimiseks ja õpingute jätkamiseks võrdselt eesti keelt emakeelena rääkivate õppuritega. Paraneb eesti keelest erineva emakeelega õpilaste eesti keele valdamise tase nii lasteasutuse, põhikooli kui ka gümnaasiumide lõpetajate seas. Suureneb eesti õppekeelega lasteasutustes, koolides ja keelekümbelprogrammis osalevate eesti keelest erineva emakeelega õppijate arv. Kõik koolid, kuhu saavad õpilased teistest riikidest ja kultuurikeskkondadest, on saanud vajaliku toetuse õpilaste õpetamiseks.</i>				
KOKKU KULUD	14 111	11 141	10 980	7 257

Tegevus 2.3. Digikultuuri integreerimine õppesse

Tegevusest toetatakse **õpilaste digipädevuste** arendamist, **IT õppe** juurutamist kõikides koolides ning muutuvat õpikäsitust toetava ja riiklike õppekavade elluviimiseks vajaliku **digitaalse õppevara**, sh e-hindamisvahendite arendamist ja kasutuselevõttu koolides. Jätkuvad hariduse valdkonna **koosvõimeliste infosüsteemide** arendus- ja juurutustööd.

Mõõdik	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
			Sihttase				
<i>Eesmärk: Õppijate ja õpetajate digipädevuse arendamine. Kvaliteetse digitaalse õppevara oskuslik kasutamine muudab õppimise ja õpetamise efektiivsemaks ja õppija vajadusi enim arvestavamaks.</i>							
Põhikoolilõpetajate osakaal, kelle digipädevuse oskused on keskmisel või üle keskmise tasemel (%)*	69		Täpsustamisel				
Kaasajastatud digitaristuga koolide osakaal (%)	48	48	Täpsustamisel		100**		
Koolide osakaal, kus IKT süvaõppes osalevad lapsed põhikooli kõikides kooliastmetes	Uus indikaator						
Koolis on õppekorraldust ja õpetajat toetav haridustehnoloogiline tugi	Uus indikaator						

* 2018. a tulemus on katsetusliku digipädevuse tasemetöö tulemus, millisel puhul põhikooli 9. kl tegi testi ning osakaal näitab neid, kelle oskused olid keskmised või üle keskmise. 2019. aasta tulemus põhineb edasi arendatud digipädevuste tasemetöö tulemustel. Kahe tasemetöö tulemused ei ole võrreldavad, sest 2019. aastal arendati testi ja selle eristusvõimet oluliselt edasi. Mõlemad tasemetööd olid valimipõhised

** Meetmest toetust saanud koolide osakaal meetme tingimustele vastavatest ja abikõlblikuks loetud koolidest.
<https://www.hitsa.ee/ikt-hariduses/digitaristu>

Tegevuse kirjeldus ja rahastamiskava (tuhandetes eurodes)

Tegevus/ Tulemus	2021	2022	2023	2024
Tegevuse 2.3 rahastamiskava				
Tegevuse raames toimub: - Uuenduslike tegevuste toetamine digilahenduste lõimimiseks õppesse ja õppekavasse. <i>Tulemus: põhikoolilõpetajad omavad IKT baasoskusi (2020), kõikides üldhariduskoolides pakutakse õpilastele IKT õpet (2020).</i> - Õpetajate/õppejõudude digipädevuse arendamine ja haridustehnoloogilise toe tagamine.				

Tulemus: 95% koolidest on loonud vajalikud eeldused ning lõimivad digilahendusi õppetegevuses ning õppekorralduses eesmärgistatult (2021).

- **E-hindamise metoodika arendamine ja rakendamine**
Tulemus: valmisolek välishindamise testid (eksamid ja tasemetööd) vaid digitaalsel kujul läbi viia. E-testide (e-eksamid, e-tasemetööd) korraldus on kooskõlas hariduspoliitiliste otsustega ning planeeritult ellu viidud (2020).

- **Kaasaegse ning uuendusliku õppevara arendamine (üld- ja kutsehariduses) ja selle kasutuselevõtt**
Tulemus: Digitaalse õppematerjali piisav kättesaadavus on tagatud üldhariduse kõigis ainevaldkondades. Kutsehariduses on õppevara arendatud ja/või kättesaadavaks tehtud vastavalt vajaduste kaardistusele. Kutseõppeasutuste õppimisvõimalused on kaasajastatud simulaatorite kasutuselevõtu abil. Üldhariduskoolide ja kutseõppeasutuste digitaristu on digikultuuri õppesse integreerimiseks piisav.

- **Hariduse valdkonna e-teenuste arendamine ning haldusala IKT tegevuste koordineerimine**
Tulemus: Hariduse valdkonna infosüsteemid on koosvõimelised ja vastavad kasutajate vajadustele.

KOKKU INVESTEERINGUD	1 567	1 575	1 237	1 237
KOKKU KULUD	11 655	7 674	5 501	2 677

Meede 3. Hariduse, ühiskonna ja tööturu seosed

Eesmärk: Õpivõimalused vastavad ühiskonna ja tööturu arenguvajadustele

Kiiresti muutuv ühiskond ja uuenev tööturg, sh uued valdkonnad ja erialad ning uued töövormid nõuavad seniste oskuste ümberkujundamist. Inimeselt eeldab see valmisolekut karjääripöoreteks ja pidevat õppimist – ümberõpet ja enesetäiendamist – kogu elukaare jooksul, haridussüsteemilt suutlikkust kiiresti reageerida muutuvale oskuste vajadusele ning luua õppimisvõimalusi erinevatele vanusegruppidele.

Meetme raames rakendatakse jätkusuutlik **süsteem tööjõu ja oskuste vajaduse prognoosimiseks ja seireks ning tegevuse koordineerimiseks eri osaliste vahel**, et toetada tööturu vajadustest lähtuvate oskuste omandamist ning sidustada paremini haridus- ja töömaailm. Soodustatakse **suuremat lisandväärtust loovate oskuste arendamist ning laiendatakse täiendus- ja ümberõppevõimalusi, sh töökohapõhist õpet**, et reageerida kiiresti töömaailma arenguvajadustele ning tagada kõigile Eesti inimestele tööturul vajalikud oskused ja teadmised.

Meetme mõõdikud ja sihttasemed

Mõõdik/Sihttase	Viimane tegelik tase (2019)	2021	2022	2023	2024	2035
Hõivemäär eri- ja kutsealase haridusega 20–34 a inimeste seas (%) *	(2018)	täpsustamisel				
üks aasta pärast lõpetamist	79					
viis aastat pärast lõpetamist	74					
Baastasemest kõrgema taseme digioskused 16–74 a (%)**	35 (2018)	36	37,5	39	40	60
Lõpetajate ettevõtlikkus	Uus indikaator, metoodika töötatakse välja					

* Allikas: „Edukus Tööturul“ [\[link\]](#)

** Allikas: The Digital Economy and Society Index (DESI). [\[link\]](#)

Tegevus 3.1. Õppe seostamine tööturu vajadustega

Tegevuse abil arendatakse ja rakendatakse **tööjõuvajaduse seire- ja prognoosisüsteemi (OSKA), ettevõtlikkust ja ettevõtlusõpet** kõigil haridustasemetel, hinnatakse **kutsehariduse kvaliteeti**, viiakse läbi kutsehariduse mainet tõstvaid tegevusi ja tutvustatakse avalikkusele kutseõppe erinevaid võimalusi, arendatakse **praktikasüsteemi** nii kutse- kui ka kõrghariduses, laiendatakse **töökohapõhise õppe**

võimalusi ning **tööturuga seotud keeleõpet**. Lisaks viiakse läbi uuringuid kutse- ja kõrghariduse lõpetajate edukusest tööelus.

Mõõdik	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
			Sihttase				
Eesmärk: viia õppimisvõimalused suuremasse vastavusse tööturu arenguvajadustega.							
1–3 aastat tagasi kutsehariduses õpingud lõpetanud 20–34-aastaste inimeste tööhõive määr (%)	76,6	86,2	>80	>80	>80	>80	>80
1–3 aastat tagasi kolmandal tasemel õpingud lõpetanud 20–34-aastaste tööhõive määr	89	87,5	≥88	≥88	≥88	≥88	≥88
Õppeasutuste osakaal, kes on ettevõtlusmooduli kasutusele võtnud (sh lisanduvad järk- järgult karjääri teemad) (%)*	37	48	55	60	65	70	75
Töökohapõhises õppes osalenutest edukalt lõpetanute määr (%)**	78,3	85,5	Hoida taset	Hoida taset	Hoida taset	Hoida taset	Hoida taset
LTT (loodus- ja täppisteadused, tehnika, tootmine ja ehitus) erialade lõpetajate osakaal (%) kõrghariduses**	27,7	27,9	29	30	30	30	30
IT õppesuuna lõpetajate arv aastas**							
kõrghariduses	604	718	800	850	850	850	850
kutsehariduses	520	507	520	520	520	520	520

* Indikaator hõlmab kõiki üldhariduskooli, kutseõppeasutusi ja kõrgkooli. Allikas: Ettevõtlusprogrammi aruanne

**Allikas: Eesti Hariduse Infosüsteem

Tegevuse kirjeldus ja rahastamiskava (tuhandetes eurodes)

Tegevus/ Tulemus	2021	2022	2023	2024
Tegevuse 3.1. rahastamiskava				
Tegevuse raames toimub:				
- Tööjõuvajaduse seire- ja prognoosisüsteemi loomine ja rakendamine.				
<p>Tulemus: Toimib regulaarne tööjõuvajaduse seire-, prognoosi- ja tagasisidestamise süsteem (OSKA), mille eesmärk on sidustada tööturu osapoolte ekspertteadmise haridus- ja koolitusteenuste struktuuri, mahu ja sisu planeerimist toetavaks süsteemiks, toetada tööandjate, erialaliitude, õppeasutuste ja valitsusasutuste koostööd ning kindlustada ajakohase tööturu info jõudmine vajalike osapoolteni. OSKA tulemused on sisendiks kvalifikatsiooni- ja karjäärinõustamise süsteemile, õppekavaarendusele, taseme- ja täienduskoolituse pakkumisele ning õppe rahastamisele. Lisaks valdkondlikele raportitele koostatakse alates 2016. aastast OSKA abil ka iga-aastaselt tööjõu ja oskuste vajaduse terviklik valdkondade ülene tööjõu ja oskuste ülevaade.</p>				
- Ettevõtlikkuse ja ettevõtlusõppe süsteemne arendamine kõigil haridustasemetel.				
<p>Tulemus:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ettevõtlikkust arendav õpikäsitus on rakendatud kõigil haridustasemetel ja –liikides; - programmi tegevustes osalevatel põhikoolide, gümnaasiumide, kutsekoolide ja kõrgkoolide õppuritel on võimalused praktilises ettevõtlusõppes osalemiseks, kus ettevõtjad on innustajad ja toetajad; - koolide lõpetajad on ettevõtliku hoiakuga, rakendavad oma oskusi mitmesugustes eluvaldkondades, neil on valmisolek ettevõtlusega alustamiseks; - õpetajad ja õppejõud on ettevõtliku hoiaku toetajad ja kujundajad koolis. Õpetajakoolitus ja õpetajate täiendusõpe tagavad ettevõtlikkus- ja ettevõtluspädevuste omandamise; - kaasaegne õppevara, moodulid ning tugisüsteem toetavad muutunud õpikäsituse rakendamist. 				
Kutsehariduse kvaliteedi hindamine, mille tulemusel:				
<ul style="list-style-type: none"> - Tööturu ja kutseõppe sidusus on suurenenud, kvaliteedi hindamise protsessi usaldusväärsus võimaldab koolidel saada tähtajatut õppe läbiviimise õiguse õppekavarühmades, milles koolidel on 2019.a 31. augustiks akrediteering 6 aastaks. - Kutsehariduse osapooled, sh koolid on saanud tagasisidet oma õppekasvatustöö kvaliteedi, tugevuste ja parendusvaldkondade kohta. Koolide hindamisaruanded on avalikud ning on aluseks analüüsile, edasistele juhtimisotsustele ja arendustele lähtuvalt EÕS eesmärkidest, riiklikest regulatsioonidest ning õppeasutuste arenguvajadustest. 				
- Tööturu vajadustele vastava kutse- ja kõrghariduse arendamine, sh				
* kutsehariduse maine tõstmine , mille tulemusel on üldhariduskoolide õpilaste teadlikkus kutseõppe võimalustest kasvanud. Kutseõppe võimalusi (sh töökohapõhist õpet) puudutav info on ajakohane ja kättesaadav.				
* praktikasüsteemi arendamine kutse- ja kõrghariduses, sh õpetajakoolituse koolipraktika , mille tulemusel:				
- on praktikakorraldus õppeasutustes ühtlustatud, läbipaistev ja vastab praktikakorralduse osapoolte vajadustele;				

<p>- õppur on õpingute lõpuks saanud praktilise õppetöö ja praktika kogemuse töökeskkonnas;</p> <p>- õppeasutused, õppurid ja tööandjad väärtustavad praktika vajadust ja toetavad õpiväljundite saavutamist praktiliselt.</p> <p>* töökohapõhise õppe laiendamine, mille tulemusel:</p> <p>- on töökohapõhise õppe korraldus ühtlustatud ja läbipaistev ning vastab osapoolte vajadustele;</p> <p>- on välja töötatud ja piloteeritud töökohapõhise õppe rakendusmudelid erineva suuruse ja valdkonna ettevõtetele;</p> <p>- töökohapõhise õppe läbiviimise kaasatud tööandjate arv on suurenenud;</p> <p>- vähenenud on madala haridustasemega mitteõppivate 18-24 a ja eri- ja kutsealase hariduse täiskasvanute osakaal;</p> <p>- töökohapõhises õppes õppijate arv on tõusnud ja õppijad on omandanud tööturu vajadustele vastava kvalifikatsiooni.</p> <p>* keeleõppe tegevused edukamaks toimetulekuks tööturul, mille tulemusel on kasvanud Eesti elanike teadlikkus mitmekeelsuse eelistest ja võimalused erinevate keelte omandamiseks. Üliõpilaste ja kutseõppurite erialane keelteoskus on paranenud ning nõustatud koolides on tagatud nii õpilaste (k.a.uussaabujad) kui koolimeeskondade parem toimetulek mitmekeelsuse ja –kultuurilisuse võimaluste teadvustamise kaudu.</p> <p>- Õppursportlaste toetamine</p> <p>Tulemus: toetatud on õppursportlaste spordikoolituse läbimist ning toetatud on tippsportlaste kutse- ja kõrghariduse ning treenerikutse omandamist.</p> <p>- kõrgharidusõppe seoste suurendamine tööturuga ja IKT õpetamise arengu tagamine ja lõpetajate IT-alaste oskuste arendamine</p> <p>Tulemus: süsteemne kokkupuude tööturuga suurendab kõrgharidusõppe vastavust tööturu vajadustele mh majanduse kasvuvaldkondades. IT Akadeemia eesmärgid on tagatud jätkusuutliku tegevuskavaga, suureneb lõpetajate arv IT õppesuunal</p>				
KOKKU KULUD	18 385	16 930	10 654	9 129

Tegevus 3.2. Täiskasvanute tagasitoomine formaalharidusse

Toimuvad tegevused haridustee katkestanud täiskasvanute tagasitoomiseks formaalharidusse ning arendatakse VÕTA süsteemi.

Mõõdik	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
			Sihttase				
Eesmärk: Tasemeõppe paindlikkuse suurendamise (sh VÕTA rakendamise) ja toetavate tegevuste tulemusena on tõusnud tasemeõppes õppivate täiskasvanute arv.							
Mittestatsionaarses üldharidusõppes 19 a ja vanemate õppijate arv*	3487	3487	>3487	>3487	>3487	>3487	>3487
Õppetööst väljalangevuse määr mittestatsionaarses üldharidusõppes (%)**	33	32	30	30	30	30	30
25+ õppijaid kutseharidusõppes (% kõikidest õppijatest)	39,6	41,7	hoida taset	hoida taset	hoida taset	hoida taset	hoida taset

* Oluline on õppesse tagasi tuua eelneva haridustee katkestanud õppijad.

*Arvesse on võetud kõik mittestatsionaarse õppe õppevormid gümnaasiumiastmes

Tegevuse kirjeldus ja rahastamiskava (tuhandetes eurodes)

Tegevus/ Tulemus	2021	2022	2023	2024
Tegevuse 3.2 rahastamiskava				
Tegevuse raames toimub:				
- Madalama haridustasemega täiskasvanute tagasitoomine tasemeõppesse				
Tulemus: Pidurdub õppijate langus üldhariduse mittestatsionaarses õppes, suureneb täiskasvanud õppijate osakaal kutseõppeasutustes ja kõrgkoolides.				
- Varasema õpi- ja töökogemuse süsteemi VÕTA arendamine ja rakendamine				
Tulemus: Varasemate õpingute ja töökogemuse kaudu omandatud pädevusi on võimalik üldhariduses hinnata ja tunnustada. On loodud eeldused kvaliteetseks ja läbipaistvaks VÕTA hindamiseks. VÕTA nõustajad ja hindajad on pädevad ning hinnatud partnerid õppijatele ja õppeasutustele.				
KOKKU KULUD	1 244	1 082	620	345

Tegevus 3.3. Mitteformaalsele koolitusele ligipääsu suurendamine ja koolituse kvaliteedi tõstmine

Kvalifikatsiooni tõstmiseks ja võtmepädevuste arendamiseks pakutakse täiendus- ja ümberõppevõimalusi (koolituste rahastamise otsused lähtuvad OSKA soovitustest) ning arendatakse mitteformaalõppe kvaliteeti.

Mõõdik	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
			Sihttase				
<i>Eesmärk: Paranenud on täiskasvanute ligipääs õppija huvidest ja võimetest lähtuvale, tema arengut toetavale ja tööturu vajadustega arvestavale kvaliteetsele mitteformaalsele õppele.</i>							
25–64-aastaste madala haridustasemega täiskasvanute elukestvas õppes osaluse määr (%)*	7,3	9,1	>9,0	>9,0	>9,0	>9,0	>9,0

* Eesti Statistikaameti andmed. Mõõdiku arvutamisel lähtutakse Eesti tööjõu-uuringust ning see kajastab küsitlusele eelnenud nelja viimase nädala jooksul tasemehariduses või koolitusel osalenute osatähtsust 25–64-aastaste hulgas. Madala haridustaseme all mõistetakse põhiharidusega või sellest madalama haridusega inimesi (ISCED 0-2).

Tegevuse kirjeldus ja rahastamiskava (tuhandetes eurodes)

Tegevus/ Tulemus	2021	2022	2023	2024
Tegevuse 3.3 rahastamiskava				
Tegevuse raames toimub täienduskoolituse paindlikkuse ja kvaliteedi arendamine ning õppimisvõimaluste loomine				
<i>Tulemus: Vähemalt 73 500 täiskasvanut on parandanud oma tööalaste kompetentside ja/ või võtmepädevuste taset. Täienduskoolitusasutused järgivad täiskasvanute koolituse seaduse ning täienduskoolituse standardi nõudeid. Täienduskoolituse kvaliteedi arendamiseks on kokku lepitud kvaliteedimärgi/ kvaliteedikokkuleppe kontseptsioonis või mingis muus mudelis. Valminud on rahvusvaheliselt võrreldav täiskasvanute oskuste andmebaas ning PIAAC uuringu esmane aruanne, mis annavad hinnangu täiskasvanud elanikkonna oskustele ning viimase kümnendi elukestva õppe poliitikate edukusele. Täiskasvanute koolitajate professionaalsuse arendamine parandab täiskasvanute koolituse kvaliteeti.</i>				
KOKKU KULUD	5 318	5 474	3 046	1 945

Tegevus 3.4. Kutsesüsteemi arendamine ning elukestva õppe visiooni ellu viivate koostöövormide loomine ja toetamine täiskasvanuhariduses

Tegevuse raames tagatakse kutsesüsteemi toimimine, toetatakse täiskasvanuhariduse osapoolte võrgustikutööd ja täiskasvanute teadlikkuse tõstmist elukestvast õppes ning õppimisvõimalustest.

Mõõdik	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
			Sihttase				
<i>Eesmärk: Kutsesüsteemi kaudu on haridussüsteem ja tööturg paremini seostatud ning toimivad koostöövormid on parandanud täiskasvanute teadlikkust elukestvast õppes ja õppimisvõimalustest.</i>							

Tegevuse kirjeldus ja rahastamiskava (tuhandetes eurodes)

Tegevus/ Tulemus	2021	2022	2023	2024
Tegevuse 3.4. rahastamiskava				
Tegevuse raames toimub:				
- Kvalifikatsiooniraamistiku rakendamine ja teavitamine				
<i>Tulemus: Eesti kvalifikatsiooniraamistik on rakendunud ja kooskõlas EQF-iga.</i>				
- Kutsesüsteemi ja kutseksamite arendamine				
<i>Tulemus: Kutsesüsteem on kooskõlas haridussüsteemi ja tööturu ootustega, inimestel on loodud võimalus tõestada oma kvalifikatsiooni läbi kutseksami sooritamise ning õpingud kutseõppeasutustes lõpevad töömaailmaga koostöös välja töötatud asjakohaste, töömaailma poolt hinnatud kutseksamitega.</i>				
- Teadlikkuse tõstmine elukestvast õppes ja õppimisvõimalustest, täiskasvanuhariduse osapoolte koostöö arendamine				
<i>Tulemus: Täiskasvanuhariduse populariseerimistegevused ja organisatsioonide vaheline koostöö tõstavad valdkonna märgatavust ning parandavad inimeste teadlikkust elukestva õppe vajalikkusest ja võimalustest.</i>				
KOKKU KULUD	1 919	1 899	1 859	1 570

Meede 4. Noortevaldkonna arendamine

Meetmega toetatakse noortele rohkemate võimaluste loomist loovuse arendamiseks, omaalgatusteks ja ühistegevusteks. Noorsootöö teenuste arendamiseks, kättesaadavuse parandamiseks ja tõrjusriskis noorte kaasamiseks toetatakse noorsootööasutuste arengut ja teenuste mitmekesistamist, noorteinfo teenuse korraldamist ning piirkondlikku koostööd noorsootöö teenuste osutamisel. Noortele kvaliteetse ja mitmekesise huvihariduse ning huvitegevuse kättesaadavuse parandamiseks on programmi kavandatud kulud huvihariduse ja huvitegevuse toetuskeemi rakendamiseks. Jätkatakse selliste tegevuste toetamist, mis aitavad noortel siseneda tööturule ja saada töökogemust ning suurendavad teadlikkust töömaailmast. Toetatakse noorteühingute ja noortevolikogude tegevust, uusi osalusvõimalusi, noorsootöötajate koolitusi, koolitussüsteemi arengut ja kvaliteeti, uuringute ja analüüside läbiviimist. Samuti toetatakse rahvusvahelist koostööd, osalemist rahvusvahelistes võrgustikes ja projektides.

Tegevuse noorte kaasamise suurendamine all jätkatakse noorte huvihariduse ja –tegevuse arendamise toetamist, milleks on ette nähtud 15 mln eurot. Noorte huvihariduse ja –tegevuse mitmekesisuse ja kättesaadavuse suurendamiseks ette nähtud riiklikust toetusest moodustab 95% kohalikele omavalitsustele eraldatav toetus, mis on kavandatud riigieelarves Vabariigi Valitsuse all ja ei sisaldu programmi eelarves.

Mõõdik	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
			sihttase				
Meetme eesmärk on tagada noortele avarad võimalused arenguks ja eneseteostuseks ning selle kaudu toetada sidusa ja loova ühiskonna kujunemist.							
18–26-aastaste noorte juhitud mittetulundusühingute osatähtsus (%) aktiivsete mittetulundusühingute hulgas	4,6						
Huvikoolis õppivate noorte osakaal (%) kõikide 7–26-aastaste noorte hulgas	28,8						
7–26-aastaste noorte omaalgatusprojektide arv			Täpsustub				
Noorte ettevõtjate osatähtsus (%) 18-26 aastaste noorte hulgas	3,9						
Osalusvormide arv		74					
18–26-aastaste kandidaatide osatähtsus (%) kõigi kohalike omavalitsuste volikogu valimiste kandidaatide hulgas	6,5 (2017)						
Vabatahtlikus tegevuses osalemise määr			Täpsustub				
Kohalike omavalitsuste osakaal (%), kus noorsootöö teenused on vähemalt „edasijõudnu“ tasemel			Täpsustub				
Noorsootöö teenustega rahul olevate noorte osakaal (%)*			Täpsustub				
7–26-aastaste noorte osakaal (%), kes hindavad, et tugi on kättesaadav			Täpsustub				
Sekkumis- ja erinoorsootöö programmides osalevate noorte osakaal (%) kogu sihtgrupist			Täpsustub				
NEET noorte staatusest väljunute osatähtsus teenustes osalenud noortest			Täpsustub				

Tegevus 4.1. Võimaluste suurendamine noorte loovuse arendamiseks, omaalgatuseks ja ühistegevuseks							
<i>Eesmärk: Noorel on rohkem valikuid oma loome- ja arengupotentsiaali avamiseks.</i>							
Noorte kaasatus noorsootöös (% noorte koguarvust)**	57,8	59,9	60	60	60	60	60
Sh noorte kaasatus noorsootöös omavalitsustes, mille elanikkond on enamuses mitte-eestlased võrdluses Eesti keskmisega (% noorte koguarvust nendes omavalitsustes)	44,3	48	45	45	45	45	45
Tegevus 4.2. Noorte kaasamise suurendamine ja noorte tööhõivevalmiduse parandamine							
<i>Eesmärk: Noorel on väiksem risk olla tõrjutud.</i>							
Noori huvikooli kohta	369	353	400	400	400	400	400
Noori noortekeskuse kohta	989	982	1000	1000	1000	1000	1000
tegevus 4.3. Noorte aktiivse osaluse toetamine kogukonnas ja otsustes							
<i>Eesmärk: Noorte osalus otsuste tegemises on rohkem toetatud.</i>							
Organiseeritud osalusvõimaluste (noortevolikogude jm noorte osaluskoegade arv) osakaal omavalitsuste koguarvust (%)***	74,4	89,9	89	89	89	89	89
Tegevus 4.4. Kvaliteetse noortepoliitika ja noorsootöö arengu tagamine							
<i>Eesmärk: Noortevaldkonna toimimine on mõjusam</i>							
Koolituse tulemusel pädevusi tõstnud noorsootöötajate osakaal aasta lõikes (%) ****	15*****	17	15	15	15	15	15

* 2020-2023 programmis oli mõõdik „Noorsootöös osalenud noorte rahulolu noorsootöoga (%)“. 2017–2018. a viidi teist korda läbi uuring „Noorsootöös osalevate noorte rahulolu noorsootöoga“. Võrreldes uuringus osalenud noorte rahuolu üldist määra nende noorsootöotegevuste osas, mida käsitles ka 2015. aasta uuring, osutusid kahe aasta rahulolu määrad sarnaseks (87%). 2015. a uuringus käsitletud noorsootöotegevustele lisaks hinnati viimase uuringuga täiendavalt noorte rahulolu noorteprojektide ja vabatahtliku tegevusega. Tabelis kajastatakse rahulolu nendel aastatel, mille kohta noorsootöös osalemisega rahulolu hinnati – 2018. aastal valminud uuringus hinnati noorte rahulolu nende tegevustega, milles nad osalesid 2017. aastal.

Uus näitaja mõõdab noore hinnangut noortevaldkonna teenuste sh noorsootöö, noorte huvihariduse, huvitegevuse kättesaadavusele ja kvaliteedile. Seoses vajadusega täpsustada rahulolu mõõtmise meetodikat täpsustub sihttase 2020. aastal.

** Huvihariduses, aastatoetust taotlenud üleriigilistes noorteühingutes, laagrites, malevates, osaluskoogudes osalenud 7–26-aastaste noorte osakaal kõigist sama vanusegrupi noortest.

*** Seoses KOV reformiga kahanes KOVide arv 79-le, mistõttu algselt seatud sihttasemetete saavutamise ei ole võimalik. Edaspidi (alates 2018) mõõdetakse eesmärgiks seatud noorte osalusvõimaluste taset osakaaluna omavalitsuste koguarvust.

**** Noorsootöötajate osakaal, kes on osalenud riiklikult finantseeritud koolitustel ning tõstnud oma pädevusi, kõigist noorsootöötajatest.

***** Indikaatori arvutamise aluseks kasutatavat noorsootöötajate hinnangulist arvu on OSKA hariduse ja teaduse raportile tuginedes muudetud. Varasema 5000 noorsootöötaja asemel on 2018. aastal indikaatori tase arvatud arvustades 7500 noorsootöötajaga.

Tegevuste kirjeldus ja rahastamiskava (tuhandetes eurodes)

Tegevus/ Tulemus	2021	2022	2023	2024
Tegevus 4.1. Võimaluste suurendamine noorte loovuse arendamiseks, omaalgatuseks ja ühistegevuseks	4 462	4 471	4 475	4 348
Tegevuse raames toimub:				
- Kvaliteetsete ja mitmekesiste võimaluste loomine noorte huvide ja annete avamiseks ja arendamiseks				
<i>Tulemus: Noortele on loodud rohkem kvaliteetseid ja mitmekesiseid võimalusi oma annete ja huvide avastamiseks ning arendamiseks.</i>				
- Noorte omaalgatuste ja ühistegevuste toetamine				

<i>Tulemus: Noortel on rohkem teadmisi, motivatsiooni ja võimalusi, et tegutseda enda ja kogu ühiskonna elu edasi viimiseks</i>				
Tegevus 4.2. Noorte kaasamise suurendamine ja noorte tööhõivevalmiduse parandamine	2 663	1 977	1 808	1 779
<p>Tegevuse raames toimub:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Noorsootöö teenuste pakkumine ja arendamine, sh NEET-noortele <i>Tulemus: Kätesaadavad ja sihtgrupi vajadustele vastavad noorsootöö teenused on aidanud tõhusalt kaasata tõrjusriskis noori, toetanud noorte valmidust siseneda tööturule, tõstnud nende konkurentsivõimet ning vähendanud tõrjusriski ja tõrjutuse mõju. ESF-i tegevuste raames on noorsootöö teenustes osalenud kokku 198 000 noort (sh 15 000 NEET-noort), nendest vähemalt 89% on tegevused läbinud. 15 000 NEET-noort on saanud teenuseid ning vähemalt 50% nendest ei kuulu 6 kuud pärast tegevustest lahkumist enam NEET-noorte hulka. On olemas parem teadmine noorte olukorrast, tõrjusriski põhjustest ja mõjuritest. Teadmine on aluseks tegevuste mõju hindamisele ja kvaliteedi tõstmisele.</i> - Noorte huvitegevuse toetuskeemi rakendamine <i>Tulemus: Kvaliteetne ja mitmekesine huviharidus ja huvitegevus on noortele paremini kättesaadav.</i> 				
Tegevus 4.3. Noorte aktiivse osaluse toetamine kogukonnas ja otsustes	1 049	1 049	1 049	1 035
<p>Tegevuse raames toimub noorte osalusvõimaluste arendamine ja osalusmotivatsiooni tõstmine</p> <p><i>Tulemus: Noortel on rohkem organiseeritud osalusvõimalusi. Noorte ja kohalike omavalitsuste spetsialistide teadlikkus osalusvõimalustest ja osaluse mõjudest on suurenenud. Noored osalevad aktiivselt ühiskonnaelu korraldamises ja on selleks motiveeritud.</i></p>				
Tegevus 4.4. Kvaliteetse noortepoliitika ja noorsootöö arengu tagamine	1 546	1 546	1 546	1 517
<p>Tegevuse raames toimub:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Noortevaldkonna töötajaskonna pädevuse arendamine <i>Tulemus: Tõusevad noorsootöötajate erialased pädevused ja koolitustel õpitut rakendatakse, toimib laiapäähjaline koostöö.</i> - Noorsootöö kvaliteedi tõstmine ja noorsootöö mõju esiletoomine <i>Tulemus: Riigi ja kohaliku tasandi ühingute ja institutsioonide tegevus noortevaldkonna kvaliteedi ja korralduse arenguks on toetatud. Noortevaldkonna areng ja teenused on jätkusuutlikud, töö tulemuslikkus ja mõju on analüüsitud ja paremini nähtav. Rahvusvahelise koostöö ulatus ja mitmekesisus on suurenenud ja see soodustab kvaliteedi arengut.</i> 				